

Institut für Germanistik – Niederländische Sprache und Kultur
 2-Fach-BA Geisteswissenschaften
 BA Kulturwirt

WS 2018/2019

Kultur- und Literaturwissenschaft

BA 1. Semester

Konrad Einführung in die niederländische Kultur- und Literaturwissenschaft
 MI 10-12 Uhr *V15 R01 H61*

Die Einführung in die Kultur- und Literaturwissenschaft führt die Studierenden an die elementaren Arbeitstechniken und Methoden der Kultur- und Literaturwissenschaft heran. Die Studierenden werden außerdem mit den für das Niederländisch-Studium wichtigen Quellen im Internet vertraut gemacht. Im Laufe des Semesters wenden sie dieses im Vorfeld erarbeitete Wissen exemplarisch an Werken niederländischer Autorinnen und Autoren der Gegenwart an.

BA 3. Semester

V.d.Schoor Moderne Nederlandstalige literatuur
 FR 12-16 Uhr (14-täglich) *WST-A.12.04*

In het Seminar moderne niederländische Literatuur lezen we samen verschillende korte verhalen en gedichten van bekende Nederlandse en Vlaamse schrijvers. Aan de hand van enkele begrippen uit de verhaalanalyse (narratologie) en de poëzieanalyse, die in de colleges worden uitgelegd, proberen we die verhalen en gedichten te analyseren. Een literair genre waarmee we zullen kennismaken is dat van de prozagedichten, verhalen die kenmerken van poëzie hebben. De teksten die we lezen zijn afkomstig uit de periode 1880-heden.

In de tweewekelijkse colleges, 7 in getal, is ruimte voor referaten en we oefenen met het maken van vertalingen. Alle literatuur wordt in het Semesterapparaat beschikbaar gesteld. Als Hausarbeit bespreek je één van de verhalen of gedichten die in de colleges zijn behandeld, je geeft een korte analyse en maakt een vertaling van het gedicht of van een verhaalfragment. Tot slot besteed je aandacht aan de cultuurhistorische context van het verhaal.

BA 5. Semester

Eickmans Hugo Claus: Proza – toneel – film
 DI 10-12 Uhr *A-001*

Hugo Claus is een van de meest veelzijdige Nederlandstalige auteurs uit de 20e eeuw. Hij is niet alleen schrijver van romans en verhalen, dichter, toneel- en scenarioschrijver maar heeft ook als filmregisseur en scheppend kunstenaar veel wardering ervaren. Doel van dit college is het een overzicht te verkrijgen over zijn werk aan de hand van een selectie van zijn proza, toneel en films. De aangemelde en toegelaten deelnemers zullen voor semesterbegin via email een uitgebreide literatuur- en leeslijst ontvangen.

Sprachwissenschaft

BA 1. Semester

Boonen **Einführung in die niederländische Sprachwissenschaft**
MO 12-14 Uhr *A-113*

Die Einführung in die Sprachwissenschaft des Niederländischen vermittelt einen Überblick über die verschiedenen Beschreibungsebenen der Sprache (Phonologie, Morphologie, Syntax) und über Teildisziplinen der Linguistik wie Soziolinguistik, historische Sprachwissenschaft und kontrastive Sprachwissenschaft. Sie macht darüber hinaus mit den Methoden und Techniken sprachwissenschaftlichen Arbeitens und den Hilfsmitteln der niederländischen Sprachwissenschaft (Bibliografien, Grammatiken, Wörterbücher etc.) vertraut.

BA 3. Semester

Eickmans **Taalvariatie en taalverandering**
DO 10-12 Uhr *WST-A.02.04*

Zoals elke taal kent het Nederlands een rijke variatie van verschillende taalvormen (standaardtaal, omgangstaal, dialecten, verschillende historische taalvormen). Hoe komt een dergelijke taalvariatie of - in historisch opzicht - taalverandering tot stand en hoe functioneert ze binnen de taalgemeenschap? In dit college worden taalhistorische (differentiatie en standaardisering), geografische (dialecten, de nationale variëteiten van het Nederlands in Nederland en in België) en sociolinguïstische aspecten behandeld.

BA 5. Semester

Boonen **Morfologie**
DO 10-12 Uhr *WST-C.02.11*

Hoe zijn woorden als autotransponderchipsleutel, mayo, klappertanden, 65-plusser of VARA opgebouwd? Hebben zij een bepaalde structuur? Zijn er regelmatigheden te herkennen? Zijn de procedes in de Nederlandse woordvorming vergelijkbaar met die in het Duits? En zijn er verschillen tussen het Nederlands in Nederland en het Nederlands in België wat de woordvorming betreft? In dit college proberen we antwoorden op deze vragen te vinden.

Landeswissenschaft

BA 3. Semester

Boorsma **Einführung in die Landeswissenschaft der Niederlande und Belgiens**
MI 10-12 Uhr *WST-A.01.04*

In diesem Seminar werden Grundkenntnisse zu landes- und kulturkundlichen Fragestellungen und Begriffen behandelt. Wissen über politische, gesellschaftliche, wirtschaftliche und kulturelle Grundstrukturen der Länder wird vermittelt. Auch werden die

Studierenden mit wichtigen Informationsquellen und Hilfsmitteln (Bibliographien, Presse, Internet, Handbücher, etc.) vertraut gemacht.

Literatur: Länderbericht Niederlande. Friso Wielenga/Markus Wilp (Hrsg.) Bundeszentrale für politische Bildung. Bonn, 2015. Bestellnr. 1399. Online-Bestellmöglichkeit bei der bpb

BA 5. Semester

Boorsma **Migratie in Nederland**
DI 14-18 Uhr (14täglich) *WST-A.01.04*

In de vier grote steden in de Randstad is ca. 35% van de bevolking allochtoon, van jongeren beneden de twintig jaar is de helft allochtoon. Nederland is een multiculturele samenleving en dat al sinds eeuwen. In dit college zullen we de verschillende migrantengroepen in Nederland nader bekijken, daarbij komen de motieven van hun komst, maar ook facetten als cultuur, etniciteit, taal, onderwijs, godsdienst en de sociaal-economische positie van deze groepen aan bod. Door het lezen en bespreken van verschillende tekstsoorten, waaronder ook literaire teksten proberen we een beter beeld te krijgen van Nederland migratieland.

Sprachpraxis

BA 1. Semester

Wallmann **Sprachkurs Niederländisch**
Gruppe A: DI 12 -14 Uhr *WST-A.01.04*
 und DO 10-12 Uhr *V15 R01 H63*

Boorsma *Gruppe B:* DI 10 -12 Uhr *WST-C.02.11*
 und DO 10-12 Uhr *A-114*

Dieser Kurs richtet sich in erster Linie an Studierende der Studiengänge 2-Fach-BA Geisteswissenschaften und Kulturwirt, ohne Vorkenntnisse der niederländischen Sprache. Der Kurs vermittelt Grundkenntnisse des Niederländischen (Grammatik, Wortschatz) in mündlicher und schriftlicher Form. Aktive mündliche und schriftliche Teilnahme werden vorausgesetzt.

Textgrundlage: Start.nl – deel 1. Uitgeverij Coutinho. Bussum, 2016. Zu beziehen über: Klett Verlag. ISBN 978 90 469 0335 3. 25,99 €

BA 3. Semester

Boorsma **Mündliche Sprachpraxis A**
DO 14-16 Uhr *WST-C.02.12*

In deze cursus oefenen de deelnemers in verschillende gesprekssituaties zoals de dialoog, de monoloog, het overleg en de discussie en ontwikkelen daarbij hun mondelinge vaardigheden en woordenschat. In termen van het Europees Referentiekader wordt gewerkt van niveau A2 naar B1. Om aan de cursus deel te kunnen nemen, is basiskennis van het

Nederlands dus een vereiste. Er wordt gewerkt op basis van actuele teksten en (kranten)artikelen die algemeen maatschappelijke kwesties bespreken. Van de deelnemers wordt actieve deelname en de bereidheid tot het houden van een presentatie over een zelfgekozen onderwerp verwacht.

BA 5. Semester

Boorsma **Mündliche Sprachpraxis B**
FR 10-12 Uhr

WST-A.12.04

In deze cursus oefenen de deelnemers in verschillende gespreksituaties zoals de dialoog, de monoloog, het overleg, de vergadering en de discussie en ontwikkelen daarbij hun mondelinge vaardigheden en woordenschat. In termen van het Europees Referentiekader wordt gewerkt van niveau B1 naar B2. Om aan de cursus deel te kunnen nemen, is uitgebreide kennis van het Nederlands dus een vereiste. Er wordt gewerkt op basis van actuele teksten en (kranten)artikelen die algemeen maatschappelijke kwesties bespreken. Van de deelnemers wordt actieve deelname en de bereidheid tot het houden van een (groeps)presentatie over een zelfgekozen onderwerp verwacht.

Kolloquien und Workshops

Eickmans **WORKSHOP: Literarisches Übersetzen und interkultureller Transfer**
Niederländisch - Deutsch

DI 16-18 Uhr
(E-Bereich)

S06 S00 A26

Das literarische Übersetzen ist eine der wesentlichen Formen interkultureller Vermittlung. Eine besondere Problematik stellt die Überwindung der sprachlichen und kulturellen Fremdheit zwischen Nachbarsprachen und –kulturen dar, wie sie in diesem Praxisworkshop am Beispiel des Deutschen und Niederländischen bewusst gemacht werden soll. Ziel ist dabei der Erwerb aktiver Übersetzungs- wie auch didaktischer Vermittlungskompetenzen. Die TeilnehmerInnen übersetzen ausgewählte literarische Texte aus dem Niederländischen ins Deutsche. In jeder Sitzung werden anhand einer Musterübersetzung, die von einem/einer der TeilnehmerInnen vorgelegt wird, die sprachlichen und kulturellen Aspekte des Textes erörtert und die speziellen Strategien und Techniken des Literaturübersetzens vermittelt.

Teilnahmevoraussetzung sind sehr gute passive Kenntnisse des Niederländischen.

Eickmans **Kolloquium zur Geschichte, Kultur und Sprache der Rhein-Maas-Region**
Fuchs DI 18-19:30 Uhr (14-täglich) xxx

Das Kolloquium widmet sich landesgeschichtlichen sowie kultur-, literatur- und sprachgeschichtlichen Fragenstellungen, die in einem räumlichen Bezug zur Rhein-Maas-Region im weitesten Sinne stehen. Es ist u.a. als begleitende Lehrveranstaltung für die Abfassung von Bachelor- und Masterarbeiten konzipiert.